

Lekcja 6 - Postpositus , Zaimki osobowe , Zastosowania αὐτός , Obiekty bezpośrednie w przypadkach innych niż biernik

Postpositus

Postpositus - (słowo, partykuła lub [afiks](#)) umieszczony po słowie, aby je zmodyfikować lub pokazać jego związek z innymi elementami zdania.

Klauzula - to grupa słów, która zawiera czasownik (i zazwyczaj również inne składniki). Klauzula może stanowić część zdania lub może być osobnym zdaniem.

Np. *On zjada bekon* (pierwsza klauzula zdania) *ale* (postpositus - spójnik łączący dwie klauzule) *nigdy nie tyje* (druga klauzla zdania)

Słowa, które nigdy nie zaczynają klauzuli w języku greckim, są nazywane **postpositus**. Postpositus jest pozycjonowany (*positus*) po (*post*) innych słowach w klauzuli. Często postpositus będzie drugim słowem w swojej klauzuli. Poniższe spójniki to postpositus. Zwróć uwagę na ich pozycję w przykładowych frazach.

γάρ bowiem, bo θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί ([1 Kor. 3:9](#))
*Bożymi **bowiem** jesteśmy współpracownikami*

ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν ([1 Kor. 3:17](#))
bo świątynia Boga jest święta

δέ lecz, zaś πιστὸς δὲ ὁ θεός ([1 Kor. 10:13](#))
lecz Bóg jest wierny

ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ γῆν ([Mat. 13:8](#))

inne **zaś** padły na ziemię

οὖν więc, zatem γίνεσθε **οὖν** φρόνιμοι ([Mat. 10:16](#))
bądźcie więc roztropni

εἰδότες **οὖν** τὸν φόβον τοῦ κυρίου ([2 Kor. 5:11](#))
*Wiedząc **zatem** o tym strachu Pańskim*

Przykłady te pokazują, że umieszczenie spójnika jest płynne. Nie zmieniając sensu zdania moglibyśmy powiedzieć: "*inne **zaś** padły na ziemię...*" równie dobrze jak "***zaś** inne padły na ziemię*" oraz "*nne padły **zaś** na ziemię*"

Postpositus nie musi być drugim słowem w klauzuli. Zwróć uwagę na pozycję **δέ** w następujących zdaniach :

ὁ Φῆστος **δέ** θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι ([Dzieje 25:9](#))
***Lecz** Festus, chcąc sobie zjednać przychylność Żydów*

οὐ θέλομεν **δέ** ὑμᾶς ἀγνοεῖν ([1 Tes. 4:13](#))
***A** nie chcę, bracia, abyście byli w niewiedzy*

καὶ ὁ χιλιάρχος **δέ** ἐφοβήθη ([Dzieje 22:29](#))
*nawet **i** dowódca się bał*

ἀλλά i δέ

Wcześniej zapoznaliśmy się ze słowem **ἀλλά** , " *ale* ." Zwróćmy uwagę na to co następuje:

- Ostateczna samogłoska **ἄλλά** jest często usuwana przed słowem zaczynając od samogłoski. Oznacza to, że końcowa samogłoska jest odrzucana dzięki czemu zobaczysz tylko **ἄλλ'** z apostrofem zajmuje miejsce końcowego **α**

Na przykład **ἄλλ'** οἱ μαθηταί ([Jan 4:2](#))
 " *ale uczniowie* "

- Nie wolno mylić **ἄλλά** i **ἄλλος** (*inne*). Nijaka forma **ἄλλα** wygląda bardzo podobnie do **ἄλλά**. Jednak, zauważ, że **ἄλλος**, we wszystkich swoich formach, jest zawsze akcentowane na penult i **ἄλλά** nigdy nie jest akcentowany na penult.

ALE	Inne (podano tu tylko r. nijaki)
ἄλλά	nom. / mian. ἄλλο ἄλλα
	gen. / dop. ἄλλου ἄλλων
Nieomdmienialne.	dat. / cel. ἄλλω ἄλλοις
	acc. / woł. ἄλλο ἄλλα

- Zarówno **ἄλλά**, jak i **δέ** mogą być tłumaczone " *ale* ". Jednak, **ἄλλά** ma silne znaczenie adwersyjne, podczas gdy **δέ** ma łagodne znaczenie adwersyjne, często tłumaczone jako " *i* ", nie mające w ogóle sensu adwersyjnego..

Wielokrotnie zdumiewa mnie, że uczniowie w klasie mają trudności ze zrozumieniem, co oznacza pierwsza osoba w przeciwieństwie do drugiej osoby i trzeciej osoby. I nawet po tym, jak nauczyliśmy się tych różnic w kontekście czasowników, wydaje się, że musimy to zrobić ponownie, gdy dojdziemy do zaimków. Przyjrzyjmy się temu punktowi:

	I. poj	I. mnoga
1-sza osoba	<i>Ja lub mnie.</i>	<i>my nas</i>
2-ga osoba	<i>ty</i>	<i>wy</i>
3-cia osoba	<i>on, ona, ona, jege, jej</i>	<i>oni, ich</i>

Zaimek 1-szej osoby "**Ja**" to ἐγώ. Pomyśl o *ego*. Moje *ego* jest o **mnie**. Zaimek 1-szej osoby nie ma płci, ale jest deklinowany przez przypadki i liczby w następujący sposób:

Zaimek 1-szej osoby

	I. poj.	I. mnoga
nom. / mian.	ἐγώ (ja)	ἡμεῖς (my)
gen. / dop.	ἐμοῦ (mnie)	ἡμῶν (nas)
dat. / cel.	ἐμοί (mi, mną, mnie)	ἡμῖν (nas, nam, nami)
acc. / woł.	ἐμέ (ja)	ἡμᾶς (my)

Podkreślone formy są wyraziste. Jeśli nacisk nie jest zamierzony, początkowe ε jest pomijane, co daje formy, μου, μου i με, z których wszystkie są enclityczne.

Drugim zaimkiem osobowym " ty " jest σὺ. Znowu to nie ma płci, ale jest odrzucany dla przypadku i liczby:

Zaimek 2-ciej osoby

	I. poj.	I. mnoga
nom. / mian.	σὺ (ty)	ὕμεῖς (wy)
gen. / dop.	σοῦ (ciebie)	ὕμῶν (was)
dat. / cel.	σοί (tobie, z tobą)	ὑμῖν (wam, z wami, o was)
acc. / woł.	σέ (ty)	ὑμᾶς (wy)

Zaimki 3-ciej osoby

W odróżnieniu od zaimków 1-szej i 2-giej osoby zaimek liczby 3-ciej odmienia się przez liczbę i **rodzaj**, jak następuje:

Zaimek 3-ciej osoby

	r. męski		r. żeński		nijaki	
	I. poj.	I. mnoga	I. poj.	I. mnoga	I. poj.	I. mnoga
nom. / mian.	αὐτός (on)	αὐτοί (oni)	αὐτή (ona)	αὐταί (one)	αὐτό (ono)	αὐτά (one)
gen. / dop.	αὐτοῦ (onego)	αὐτῶν (onych)	αὐτῆς (onej)	αὐτῶν (onych)	αὐτοῦ (onego)	αὐτῶν (onych)
dat. / cel.	αὐτῷ (onemu, onym)	αὐτοῖς (onym, z onymi, o onych)	αὐτῇ (ona, o onej)	αὐταῖς (onym, z onymi, o onych)	αὐτῷ (onemu, onym)	αὐτοῖς (onym, onymi, onych)
acc. / woł.	αὐτόν (on)	αὐτούς (oni)	αὐτήν (ona)	αὐτάς (one)	αὐτό (ono)	αὐτά (one)

Zauważ, że końcówki zaimków trzeciej osoby są typowymi pierwszymi i drugimi zakończeniami deklinacji. Zauważ również, że w rodzaju nijakim, końcowe ν jest pomijany w mianowniku i bierniku liczby pojedynczej. Pamiętaj, że to samo dzieje się z przedimkiem określonym, a także w odmianie przymiotnika ἄλλος (*inny*).

Zastosowania Zaimka osoby trzeciej

Pozycja atrybucyjna: przymiotnik występuje natychmiast po przedimku określonym

Różne zastosowania zaimków trzeciej osoby można podsumować w następujący sposób:

1. W **pozycji atrybucyjnej** oznacza to "ten *sam*".

ὁ αὐτὸς λόγος }

to **samo** słowo

ὁ λόγος ὁ αὐτός

2. Kiedy **NIE jest w pozycji atrybutu** , w mianowniku często się **nasila**.

αὐτὸς ὁ λόγος }
 } **samo** słowo
ὁ λόγος αὐτός }

lub bez rzeczownika: αὐτὸς λέγω = Ja **sam** mówię

3. Kiedy **NIE znajduje się w pozycji atrybucyjnej**, w każdym z pośrednich przypadków (tj. w każdym innym przypadku niż mianownik) jest zwykle używany jako **zwykły zaimek trzeciej osoby**.

Musimy rozważyć pierwsze dwa z nich dokładniej.

1. **W pozycji atrybucyjnej**

Przypomnij sobie rozważanie (Lekcja 4) o tym porządku słów:

Przedimek określony | Przymiotnik | Rzeczownik

Przedimek określony | Rzeczownik | Przedimek określony | Przymiotnik

Widzieliśmy, że w obu przypadkach przymiotnik znajduje się w pozycji atrybutu. Jeśli w miejscu

przymiotnika występuje zaimek trzeciosobowy, funkcjonuje on jako przymiotnik oznaczający "to samo". Będzie zgadzał się z rzeczownikiem modyfikującym liczbę, przypadek i rodzaj. Rozważ następujące przykłady:

τὴν αὐτὴν ἀγάπην ([Filip. 2:2](#))
te samej miłości

ὁ αὐτὸς κύριος ([1 Kor. 12:5](#))
ten sam Pan

ὁ δὲ αὐτὸς θεός ([1 Kor. 12:6](#))
lecz ten sam Bóg (zwróć uwagę na postpositus δέ. Jego obecność nie wyklucza, że konstrukcja ta jest atrybutowa.)

τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς ([Hebr 11:9](#))
tej samej obietnicy (tutaj porządek słowny to **przed. okr. | rzecz. | przed. okr. | zaimek.** , tej *obietnicy tej samej*) Pamiętaj, że ten porządek również jest pozycją atrybutową.)

W lekcji 4 zauważyliśmy, że przymiotnik może być użyty jako rzeczowy. Dotyczy to również zaimka 3-ciej osoby w pozycji atrybucyjnej. Rozważmy następujący przykład:

τὰ αὐτὰ γράφειν ([Filip. 3:1](#))
pisać te same rzeczy

(γράφειν jest bezokolicznikową formą γράφω. Wyraz *rzeczy* nie występuje w tekście oryginalnym. Raczej τὰ αὐτὰ funkcjonuje jako przymiotnik rzeczowy. Ponieważ τὰ αὐτὰ jest rodzaju nijakiego l. mnogiej, *rzeczy* są naturalnym rzeczownikiem do dodania w języku polskim)

2. Nie w pozycji atrybucyjnej, w mianowniku

αὐτός jest zwykle w mianowniku, gdy funkcjonuje jako wzmacniacz ("... samo"). Istnieją przykłady intensywnego αὐτός w innych przypadkach, ale zarezerwujemy dyskusję o tym dla kursów na 3 poziomie. W obecnym kursie **wszystkie** przykłady αὐτός jako wzmacniacza będą w mianowniku.

Musimy zwrócić szczególną uwagę na tę funkcję intensyfikującą związaną z czasownikami. Ważne jest, aby odrzucić wszelką myśl o zaimku osoby trzeciej (on, ona, on, jego, jej, ich). W tym charakterze αὐτός nie ma osoby. Osoba jest określona przez czasownik. Na przykład, αὐτός λέγω oznacza, że ja sam mówię, **nie on sam mówi**. Jedynie jego liczba (liczba pojedyncza i liczba mnoga) oraz rodzaj mają znaczenie. Liczba musi zgadzać się z czasownikiem. Rodzaj będzie podyktowany przez podmiot jawny lub niejawny. Fakt, że używa się męskiego αὐτός zamiast żeńskiego αὐτή, wskazuje, że mówca jest mężczyzną, a nie kobietą. Rozważ dokładnie następujące kwestie:

αὐτός λέγω	= sam mówię (mówione przez mężczyznę)
αὐτή λέγω	= sama mówię (mówione przez kobietę)
αὐτός λέγεις	= ty sam mówisz (mówisz do mężczyzny)
αὐτή λέγεις	= ty sama mówisz (mówisz do kobiety)
αὐτός λέγει	= on sam mówi
αὐτή λέγει	= ona sama mówi
αὐτὸ λέγει	= ono samo mówi

Teraz spróbuj przetłumaczyć następny

αὐτοὶ γινώσκετε [Sami wiecie \(Dzieje 20:34\)](#)

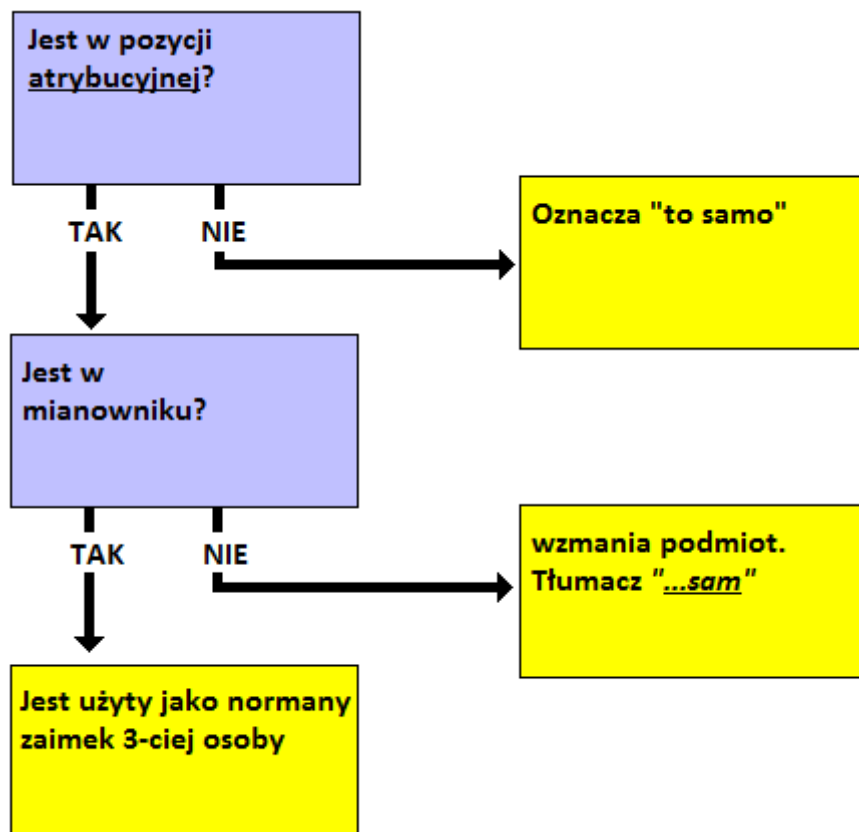
3. ***Teraz spróbuj przetłumaczyć fragment pisma świętego*** . Poniższe zdanie zaczerpnięte jest z Dziejów 10:26.

Natkniesz się na zaimek osobowy użyty jako taki i zaimek użyty intensywnie, które omówiliśmy w tej lekcji. Pozostałe trzy słowa zostały wprowadzone na poprzednich lekcjach. Jeśli utkniesz, wskaż myszką mylące słowo, aby uzyskać pomoc. Po ustaleniu swojego tłumaczenia spójrz na Dz. 10:26.

καὶ ἐγὼ
αὐτὸς ἄνθρωπος εἶμι.

4. Należy zauważyć, że w języku greckim mianownik αὐτός jest czasem używany jako zwykły zaimek 3-ciej osoby. Na przykład w [Mat. 5:4](#), czytamy, μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται . *Błogosławieni, którzy się smucą, ponieważ oni będą pocieszeni*, jest być odpowiednim tłumaczeniem, lepszym niż niż **sami** *będą pocieszeni* .

Oto inny sposób na uporządkowanie myślenia o 3 zastosowaniach αὐτός :

Czasowniki z bezpośrednim obiektem w przypadkach innych niż biernik

Do tej pory powiązaliśmy biernik z bezpośrednim obiektem. Jednak dla niektórych czasowników bezpośredni obiekt może być w przypadku dopełniacza lub celownika.

Czasownik πιστεύω może przyjmować obiekt **biernikowy** , ale częściej jest używany w przypadku **celownika** (lub frazie przyimkowej). Rozważ słowa Jezusa w [Jana 8:45](#), οὐ πιστεύετε μοι , *nie wierzycie mi*. μοι to celownik w liczbie pojedynczej zaimka pierwszej osoby, którego nauczyliśmy się wcześniej w tej lekcji i służy on jako obiekt πιστεύετε .

Czasownik ἀκούω akouo – słyszeć – może być używany z wyrazem w przypadku **dopelniacza**, jak również w **bierniku**. W klasycznej grece rozróżnienie w przypadku stanowiło rozróżnienie znaczenia. Na przykład ἀκούω połączone z wyrazem w dopełniaczu miało więcej wspólnego z wysłuchaniem kogoś, podczas gdy **biernik** używano opisanie zrozumienia tego, co zostało powiedziane. **Robertson** omówił ἀκούω w dwóch przypadkach i opisał rozróżnienie w następujący sposób:

„Biernik (przypadek wskazujący na obiekt bezpośredni) akcentuje intelektualne rozumienie dźwięku, podczas gdy dopełniacz (przypadek wskazujący na źródło / pochodzenie) zwraca uwagę na dźwięk głosu bez akcentowania sensu”. – Gramatyka greckiego Nowego Testamentu, AT Robertson, str. 506)

To rozróżnienie nie było konsekwentnie obserwowane w hellenistycznej grece i na pewno często widzimy dwa przypadki rzeczowników używane z ἀκούω zamiennie w Nowym Testamencie. Jednak rozróżnienie to nie jest całkowicie utracone w Nowym Testamencie. Rozróżnienie to pomaga nam przewyciężyć to, co niektórzy uznali za sprzeczność w *Dziejach Apostolskich*.

W historii o nawróceniu Saula, o którym mowa w **Dziejach 9**, Łukasz mówi nam: „*ludzie, którzy podróżowali razem z nim, stali bez słowa, słysząc głos (φωνή , [dopelniacz](#)), ale nikogo nie widząc” (Dzieje 9:7)*. Ale w **Dziejach 22**, Łukasz zapisuje opowieść Saula o tej historii, a w wersecie 9 mówi Saul: „*ci, którzy byli ze mną, widzieli światło, ale nie słyszeli głosu (φωνή , [biernik](#)) tego, który mówił do mnie.*”

Zatem czy oni słyszeli głos, czy nie?

W obu przypadkach czasownik „słyszeć” jest formą ἀκούω, ale przypadek słowa φωνή jest dopełniaczem w jednym i biernikiem w drugim zdaniu. Wygląda na to, że Łukasz dokonuje starego klasycznego rozróżnienia; usłyszeli dźwięk (**dopelniacz** w Dzieje 9:7), ale nie zrozumieli znaczenia (**biernik** w **Dziejach 22:9**).

